

הנדון:

במדינת הגמדים גם טאבה היא ממלכה גדולה

מסמך קמון

רצתה, כרגיל, להתחכם. היא חתמה על מה שחתמה, והשאירה את פרשטיטאבה פתוחה. אך בינתיים בנתה מלון בשטח המריבה. אחר-כך חיבלה במשך שנים במאמץ לקיים את סעיף הבוררות. היא אמרה לעצמה: "אם נמשוך את העניין די זמן, יתיאשו המצרים ויניחו לנו את טאבה."

קרה ההיפך. הסכמת גרמניה לניסוח העניין. מיליוני מצרים, שלא שמעו מעולם על טאבה מוכנים עכשיו למות למענה.

שמה של טאבה הפך רגל בידי כל אויבי השלום הישראלי-מצרי בארץ-היאור. כפי שהפך רגל בידי אויביה-השלום בישראל. גם אילו רצה בכך, לא יכול היה שום נשיא מצרי להתעלם כיום מן הרגשות האלה.

חוסני מובארכ היה שותף לכל השלבים של המיבצע ההיסטורי להשגת השלום הישראלי-מצרי, ואין שמץ של הוכחה לכך שאינו דבק בו כמו קודמו.

אבל מצבו של מובארכ שונה ממצבו של סאדאת. חבל שרביץ אינו מבין זאת. הנשיא אנוור אל-סאדאת עשה מה שעשה והחזיר למצרים את כל חצי-האי סיני, על מרחבי ואוצרותיו.

הנשיא חוסני מובארכ לא החזיר בינתיים למצרים שום דבר.

מובארכ אינו יכול להרשות לעצמו שויאמר עליו: סאדאת החזיר את סיני ולא ויתר על שעל-אדמה, ואילו מובארכ ויתר על טאבה.

אין למובארכ כל ברירה אלא לעמוד על קוצו של יוד ולתבוע את קיום החוזה בדיוק כמות שהוא.

כל הנחה אחרת היא אווילית. עלבונות לא יועילו. להיפך.

אילו הייתי נושא-גנותו בשם ישראל, הייתי נותן כיום את דעתי לשאלה מה יקרה ב-טאבה, במיקרה שהבוררות תחזיר אותה למצרים. לפי החוק המצרי הקיים, יצטרך המלון לעבור או לבעלות מצרית. אך ניתן בהחלט לבקש שממי שלת-מצרים, אחרי ששילמה את מלוא המחיר לבעלים הנוכחיים, תחזיר להם את המלון לתקופה ארוכה — שם מבחינה מעשית לא ישתנה מאומה.

הייתי גם מציע שתחנת-הגבול המצרית תי שאר במקום הנוכחי, ותטפל במעבר מישרל לדרום-סיני ולמצרים. ואילו בגבול החדש, בין טאבה וישראל, תקום רק נקודת-מעבר, שתסדיר את מעבר הישראלים והתיירים לטאבה בלבד, בלי פורמליות ובלי עיכוב.

את הבעיות המעשיות אפשר לפי תור. לגבי הריבונות לא יתכן סיתרון אלא זה שנקבע בחוזה-השלום.

אנוור אל-סאדאת לא רצה בשלום נפרד עם ישראל. הוא רצה שהשלום הישראלי-מצרי יהיה רק מיסדרון קצר אל השלום הכולל בין ישראל והעולם הערבי כולו. בכל המימסד הפוליטי הישראלי, רק עזר וייצמן הושפע מתפיסה זו.

מובארכ הוא ממישכו של סאדאת. הוא רוצה בשלום ישראלי-ערבי כולל, מפני שזה תואם את האינטרס המצרי. הוא מנהל דרישה רצופה עם המלך חוסיין מצד אחד וימסר ערפאת מצד שני, כדי לחדש את תהליך-השלום.

טאבה, טאבה הקטנה, היא יתר-ענק בגלגלי המאמץ הזה.

מדינאי מצרי אמר לי לא-מכבר: "בכל פעם, כשמובארכ מדבר עם חוסיין וערפאת, אומרים לו אלה באירוניה: אם אינך מוסיף לפתור את הבעיה הזעירה של טאבה איך אתה רוצה לפתור את הבעיה הכבירה של פלסטין?"

פרשת טאבה הופכת בהדרגה לסמל. סמל של טימטום ואיוולת. סמל של החלפת החוכמה בהתחמקות. ובעיקר: סמל של היעדר-חזון. **במדינת-הגמדים, טיבעי הוא שמת גייסים למילחמה לחיים ולמוות על פיסת-אדמה גמדית.**

בעיני הצד הישראלי, עמודי-הגבול אינם קובעים. הם הועמדו בשעתו במקום שהועמדו עלי-די קבלו, לנוחיותו. קובע היכן היה הגבול צריך להיות, לא היכן עמדו עמודי-הגבול.

בעצם היתה ישראל רוצה כי ייקבע היכן היה הגבול צריך להיות לפי הסכם שנחתם ב-1906 בין מצרים והממלכה העות'מאנית. אבל לאור ניסוח חוזה-השלום המצרי-ישראלי, זוהי שאלה בלתי-רלוונטית. חשוב רק היכן היה הגבול בין שטח המנדט ומצרים.

מובן שכל צד משתדל לנסח את שטח-הבוררות כך שכפות-המאזניים יהיו נוטות לטובת תפיסתו שלו.

אילו הוטל עליי לנסח את השטר, הייתי סותר את הבעיה תוך חמש דקות. לפי שיטתו הידועה של אלכסנדר מוקדון, הייתי חותך את הקשר וקובע: "הבוררות תקבע היכן צריך לעבור הגבול באזור טאבה, בהתאם לניסוח חוזה-השלום הישראלי-מצרי."

בארכ תוך דקות. הם גרמו לתדהמה ר' לזעם בצמרת המצרית.

קרה בסוגריים: בצמרת הישראלית שולטת פראזה של הפסוק המפורסם של די קארט: "אני מדבר, סימן שאני חי."

אם אתה שר או חבר-כנסת, ואינך נואם שלוש פעמים ביום כאוניברסיטת עפולה, בגן של רכורה באשרוד ובאירגון מגדלי-הצבים ברימונה, אתה משול למת.

הפוליטיקאי הישראלי המצוי (נקרא לו, לשם הקיצור, פי"ם) הוא מוכנות דיבור. פיו אינו יכול לנוח לרגע, שמא לא יופיע שמו מחר בעיתונים, והרי זה גורל מר ממוות.

כדי לנאום שלוש פעמים ביום נאומים הראויים לכותרות, צריך אדם להיות בעל מוח שופעי-הברקות וסקרנות אינטלקטואלית בלתי-

מלון סונסטטה בטאבה: "שישכחו מכל העניין"

פשוט? בוודאי. אבל שום צד אינו מעוניין בצדק מופשט, אלא בבעלות על טאבה.

אני שומע לא-פעם מפי ישראלים, וגם מפי פוליטיקאים ישראליים, דברים בנוסח: "מה המצרים מתעקשים כל-כך על פיסת-אדמה קטנה זו? זה רק מוכיח שהם לא רוצים בשלום! יש להם כל סיני, אז מה הם צריכים עוד כמה מאות מטרים? לנו זה דרוש מפני שיש לנו רק חוף קטן באילת, חוף מזה עומד שם המלון שלנו. אז אם המצרים באמת מעוניינים בשלום, שישאירו לנו את טאבה וישכחו מכל העניין."

חוששני שזהו גם כיוון-המחשבה העומד מאחורי דבריו של יצחק רבין. טיבעי לו לאדם שהוא מבין היטב את האינטרסים והרגישויות של עצמו, ואינו מבין את האינטרסים והרגישויות של זולתו. זה נכון גם לגבי מדינאים, בייחוד כשהזולת הוא מנהיג של עם אחר. וזה נכון פי כמה וכמה לגבי יצחק רבין דווקא.

הבה ונעשה מאמץ נפשי, וננסה להבין מה חושב ומרגיש מצרי לגבי בעיה זו.

אילו ניגש מנחם בגין אל אנוור אל-סאדאת בקמפ-דייוויד ואמר לו: "שמע, ידידי, עשה לי טובה והשאר לנו את טאבה. היא ררושה לנו, והיא לא ררושה לכם" — יתכן מאוד שסאדאת היה נענה. העניין היה עובר בשקט. העם המצרי, ששמח על החזרה כל סיני, לא היה שם לב לפיסת-חולות עלובה זו.

אבל ישראל לא הלכה בדרך הישרה. היא

מוגבלת, או בעל צוות של תריסר כותבי-נאומים. לפי"ם אין מוח כזה. אילו היה לו, לא היה נכנס כלל לזירה הפוליטית, ואילו נכנס — היה נפלט מתוכה הישמהר. אין לו גם צוות גדול של כותבי-נאומים.

התוצאה היא שהפי"ם הוסך למכונת דיבור בלי מלאי. הוא כולע כל חומרי גלם המזדמן לו ומפליט אותו, בלי ביקורת, בנאום הבא, בל רעיון העולה על ליבו נפלט דרך הפה, מבלי לעבור את תאי הבקרה במוח. (סגור סוגריים.)

בריו של רבין נגר מובארכ אינם עומדים בכחינה אנאליטית.

הוויכוח בין ממשלות ישראל ומצרים לגבי טאבה הוא פשוט בתכלית.

ישראל ומצרים חתמו על חוזה שלום, הקובע בסעיף 2 כי "הגבול הקבוע בין מצרים וישראל הוא הגבול הבינלאומי המוכר בין מצרים ובין פלשתינה המנדטורית לשעבר."

בעיני המצרים זה נראה כך: צה"ל פלש ב-1967 לתוך השטח המצרי. בעיקבות חוזה-השלום צריכה ישראל לחזור לנקודת-המוצא שלה. לכן צריכים רק לקבוע היכן עמדו עמודי-הגבול ב-1967, וזהו תפקיד הבורר.

המצרים מסתמכים על התקדים של 1956. גם או פלש צה"ל למצרים, ולאחר מכן נסוג לעמדות-המוצא שלו. טאבה נשארה בידי מצרים. אם יתקבל הטיעון המצרי, תחזור טאבה למצרים.

פיסה מקאהיר לעמאן, כמטוס של חברת-התעופה המלכותית הירדנית, עברתי מעל לטאבה.

היום היה יפה, הראייה היתה מצוינת. טאבה היתה מונחת מתחתיי — פיסה זעירה של חול על שפת-הים.

כפעם האלף ואחת עברה כראשי המחשבה: איזה טימטום!

החזרנו את כל סיני, החזרנו את אוצרות-הנפט. ויתרנו על המיצרים ועל העומק האסטרטגי. ויתרנו על סנטה-קתרנה ועל אתרי-התיירות. הרסנו את ההתנחלויות ומחקנו את העיר ימית מתחת לשמי ה'.

כל זה עשינו כדי להשיג שלום עם החשוכה שבמדינות-ערב.

ועכשיו, למען פיסת-חול חסרת-חשיבות זו, אנחנו מסכנים את השלום עם מצרים, ומזרזים אותה ביוגן שאולה.

מטורף, מטורף, מטורף העולם.

שבוע נאם יצחק רבין בסימפוזיון של המכון לענינים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב.

הוא האשים את הנשיא חוסני מובארכ בכך שהוא מחבל בזמן בני-בנות למצוא פיתרון לבעיית טאבה.

לדיכוי רבין, מובארכ מעלה ככל פעם תביעות חדשות ובלתי-סבירות, כדי למנוע את הפיתרון. וזאת על שום מה? מפני שנשיא-מצרים אינו רוצה להחזיר לתל-אביב את השגריר המצרי, ולקיים ועידת-פיסגה עם ראש ממשלת-ישראל. וזאת מדוע? מפני שמובארכ רוצה לנצל את המצב הנוח, שנוצר בעיקבות מילחמת עיראק-איראן, כדי לשפר את מעמדה של מצרים בעולם הערבי.

ביצור: מובארכ אישם בכל.

יצחק רבין נודע כאדם שיש לו "מוח אנאליטי". אבל גם ידידו הטוב ביותר לא יטען שהוא מצטיין בעודף של רגישות כלפי הזולת ובהכנת הרקויות שביחסים בין בני-אדם.

אילו ניהו בתבונות אלה היה חושב פעמיים לפני שאמר את הדברים — ואחר-כך לא היה אומר אותם כלל. וזאת מכמה טעמים.

קודם כל, מפני שהוא לא האשים גוף גדול ואנונימי, כגון "מצרים" או "ממשלת מצרים", אלא אדם מסוים מאוד: חוסני מובארכ. שנית, מפני שהוא לא האשים את חוסני מובארכ במישגה או בשיקול בלתי-נכון, אלא בזדון. למעשה אמר שנשיא מצרים משקר, בודה מליבו טענות-זיב, וכל זה כדי להפר חוזה חתום ולרמות את ישראל.

גרוע מזה: הוא לא התווכח עם מובארכ. הוא העליב אותו. הוא פגע בכבודו.

כל אדם חרד לכבודו. זה נכון שביעתיים לגבי כל אדם כמרחב השמי. וזה נכון פי שביעיים" שביעיה לגבי אדם מצרי. בתרבות המצרית, מושג הכבוד תופס מקום מרכזי.

בעולמנו הישראלי-האשכנזי, מקובל שאיש יכנה את רעהו במילים כמו שקרן, חתרו, מאנייק ורמאי. זה מקובל בין רבין ופרס, בין מודעי ושרי, בין שמר ושרון.

אבל זה לא מקובל במצרים. שם נהרגו אנשים על פחות מזה.

כאשר בא שר-הביטחון הישראלי ומתאר את נשיא-מצרים כשקרן וכרמאי, הוא עושה דבר חמור מאוד.

בימינו קיימת תיקשורת מיידיית. ידוע לי כי דבריו של רבין הגיעו אל מני-